

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. Huszák Balázs jogtanácsos (alperes címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. június 3. napján kelt, 26.P.22.436/2009/6. szám alatti ítélete ellen a felperes által előterjesztett 7. számú fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 24.000 (Huszonnégyezer) Ft illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte az alperes részére 21.000 Ft perköltség, valamint az állam javára 21.000 Ft le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

Tényként állapította meg, hogy a felperes és az L.K. monogramú újságíró előzetesen egyeztettek egy, az alperes által szerkesztett ... című napilapban megjelenő újságcikk tartalmáról. A napilap 2009. május 2-i számának 3. oldalán a cikk nem a megbeszélés szerinti „Meggyalázták a munkaszolgálatosok emlékét?” címmel, hanem a „Munkaszolgálat, kártérítés nélkül” címmel jelent meg, és kimaradt belőle a következő szövegrész: „...a bíróság „hatályos rendelkezésként” hivatkozik egy olyan szélsőségesen zsidó ellenes jogszabályra, amelyet 1945-ben visszamenőleg megsemmisítettek. A népbíráskodásról szóló, s változatlanul hatályban lévő törvény szerint még az is népellenes bűncselekményt követett el, aki részt vett a zsidóellenes törvények - így az FB. által hivatkozott 1942-es rendelkezés megalkotásában - hangsúlyozza az ügyvéd.”

A felperes a keresetlevél benyújtásával egy időben sajtó-helyreigazítást kért az alperestől: kérte az egyeztetés szerinti eredeti címet viselő cikknek az elhagyott szövegrésszel kiegészített teljes megjelentetését. Érvelése szerint az alperes a cikk lényegi mondanivalóját - vagyis azt, hogy a Fővárosi Bíróság olyan jogszabályt alkalmazott ítélezése során, amelyet korábban a Nemzetgyűlés visszamenőleg megsemmisített - hagyta el, illetve változtatta meg. A cikk megváltoztatott címe is

valótlan-ságot fogalmazott meg, mert az ismertetett eljárás nem kártérítésre, hanem személyiségi jogsértés megállapítására irányult.

Az alperes védekezése szerint nem állított valótlan tény, nem híresztelt illet, illetőleg való tény sem tüntetett fel hamis színben, ezért helyreigazításnak nincs helye. Elismerte, hogy a felperessel folyt egyeztetés a cikk tartalmáról, azonban megítélése szerint a szerkesztői szabadság megengedi a változtatást, amennyiben az a cikk lényegi tartalmát nem érinti. A cikket értelmezve azonban az olvasó képet kaphatott a korábbi és a cikk megírásakor folyamatban lévő eljárásról.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 79. § (1) bekezdése felhívásával azt vizsgálta, hogy a cikk tartalma valótlan-e, illetőleg bármilyen szempontból hordoz-e valótlan tartalmat. Kiemelte: nem azt kellett elemezni, hogy a szerkesztőség által megjelentett cikk mennyiben tér el az előzetesen egyeztetettől, hanem kizárólag azt, hogy a cikk hordoz-e a felperes személyét érintő valótlan tartalmat.

Megállapította, hogy a felperes nyilatkozott a lapnak és a Fővárosi Bíróság jogalkalmazását, jogértelmezését visszásnak, illetve abszurdnak minősítette. Az elsőfokú bíróság értelmezte a felperes által sérelmezett szövegrészt a szövegbe ágyazva és abból kihagyva is, és ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kihagyással a cikk lényegi tartalmának megváltozása nem állapítható meg. A kimaradt szövegrész valóban hordozott további információkat is, és - mivel a valótlan tényközlés elhallgatással is megvalósulhat - ebből a szempontból is elvégezte az értelmezést. Végző következtetése szerint az elhagyott mondat szövegbe illesztése kizárólag hangsúlybeli eltolódást eredményezett.

A korábbiakban egyeztetettekhez képest megváltoztatott új cím vonatkozásában is az volt az álláspontja, hogy a cikk egész tartalmához képest nem hordoz valótlan tényeket, hiszen a cikk bevezető része éppen arról szólt, hogy a bíróság nem ítelt meg kártérítést.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amely - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és az alperesnek a kereset szerinti marasztalására irányult.

Kifejtette, hogy a bíróság nem értette meg, miről szólt az eredeti cikk. A cikk valójában világtörténetileg újszerű keresetről számolt be, arról, hogy a bíróság egy másik ügyben visszamenőleg hatályát vesztett törvénycikket az ítéletében törvényesnek minősített, ami kegyeletsértés. A másik ügyben beadott kereset a felperes becsületének, emberi méltóságának, illetve meghalt személy emlékének megsértése megállapítására irányult és nem - ahogyan a törvénysértően megváltoztatott címben szerepel - „Perbehívta a Fővárosi Bíróságot az egyik áldozat lánya”. Ez a cím az olvasót félrevezeti, mert nem ez volt a per tárgya, hanem, hogy meggyalázták a munkaszolgálatosok emlékét. Az adott esetben tehát nem hangsúlybeli eltolódásról van szó, hanem éppen a lényeg maradt ki. Idézte az alperes jogi képviselőjének a 2009. május 27-i tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt

nyilatkozatát, amelyet úgy értékelt, hogy a jogi problémát sem a jogi képviselő, sem a bíróság nem értette meg.

Megjegyezte, hogy a cikk címének egyoldalú megváltoztatása az olvasókban egyébként teljes zavart okozott, mert a cikk alapján tizenöt személy is azt hitte, hogy 88 éves ügyvédként még mindig a munkaszolgálatosok kárpótlási ügyével foglalkozik.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság - annak ellenére, hogy részleteiben nem ismertette, hogy mi volt a szóban forgó újságcikk tartalma - helyesen jutott arra a következtetésre, miszerint az újságcikk nem hordozott valótlan, a felperes személyét érintő tartalmat.

A Ptk. 79. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap), rádió, televízió vagy filmhíradó valótlan tényt közöl vagy híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel - a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül - követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények (helyreigazítás).

A sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalásának II. pontjának az értelmezésre irányadó útmutatásából kellett kiindulni. E szerint a sajtó-helyreigazítás iránti igény elbírálásánál a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra.

Az idézett jogszabályi rendelkezés alapján helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a cikk a felperes személyét érintően közölt-e vagy híresztelt-e valótlan tényt, illetőleg feltüntetett-e való tényeket hamis színben. Egyetértett a másodfokú bíróság azzal az eljárással is, miszerint az elsőfokú bíróság részben a szövegbe ágyazva, részben anélkül, az újságban megjelent formájában értelmezte a cikk mondanivalóját. Egyébként helytálló indokait a következőkkel egészíti ki.

A felperes által sérelmezett cikk a Fővárosi Bírósággal szemben folyamatban lévő perről tájékoztatott. Előzményként ismertette a Fővárosi Bíróság egy korábbi ítéletben kifejtett álláspontját, amelyet egy egykori munkaszolgálatos lányának kárpótlási ügyében foglalt el, majd tartalmazza, hogy ennek alapján a nevezett személyiségi jogi sérelem miatt beperelte az ügyben eljáró bíróságot. A cikk

tartalmából az is megállapítható, - és a megszövegezés a felperes szóhasználatát is hűen követi - hogy a felperes, mint az idős asszony képviselője, a korábbi perben eljáró bíróságnak az 1942-ben hatályos jogszabályi rendelkezésekkel történő érvelését felháborítónak, abszurdnak nevezte, úgy vélte, a bíróság indokolásából az derül ki, hogy a munkaszolgálatosok megkülönböztetése jogszerű volt, a velük szembeni atrocitások törvényesnek minősíthetők. Tartalmazza továbbá az írás, hogy a felperes nyilatkozatában a bíróság sajátos jogértelmezését az egykori munkaszolgálatosok emléke „meggyalázása”-ként, a becsület és az emberi méltóság megsértéseként értékelte, valamint azt is, hogy ezért került sor a személyiségi jogi per kezdeményezésére.

A sajtóközlemény egészének vizsgálata alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az újságcikk tartalma a sérelmezett szövegrész elhagyásával, vagy beillesztésével nem kapott más értelmet, az kizárólag hangsúlybeli eltolódást eredményezett. A kihagyott szövegrészben - amelyet az elsőfokú ítélet szó szerint idézett - a cikk első részében ismertetett ítéleti indoklással szemben a felperes, az általa közölteken túl, további jogi ellenérveit fejtette volna ki arról, hogy tévesnek tartotta a kárpótlási ügyben a korabeli hatályos rendelkezésekre való hivatkozását de azzal az írás tartalma nem változott, továbbra is az maradt, hogy a felperes a Fővárosi Bíróságnak a korábbi ügyben történt jogalkalmazását sérelmezi. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy elhallgatással sem valósult meg valótlan tényközlés, illetve tények valótlan színben való feltüntetése.

A másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú bíróságnak az újságcikk címével kapcsolatban kifejtett álláspontjával is, a megváltoztatott cím helyesen tükrözi az írásban foglalt tartalmat, mivel a cikk első része éppen azzal foglalkozik, hogy munkaszolgálat miatt nem ítelt meg kárpótlást a bíróság.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében - helyes indokai alapján hagyta helyben.

Mivel az alperes másodfokú perköltségre nem tartott igényt, az erre vonatkozó határozathozatalt a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint irányadó 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt másodfokú eljárási illeték megfizetésére az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte {Pp. 239. §; Pp. 78. § (1) bekezdés, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés}. Az alperesi jogi képviselő díját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg a 4/A. § alapján áfával növelt összegben.

, 2009. szeptember 29.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: